

JAAERVERSLAG 2016

GOED K(L)EUREN

GEZONDE KEUZES MAKEN:
EEN UITDAGING VOOR ONS ALLEMAAL

HET KAN OOK HIER GEBEUREN

DE BRANDWEER IS MEER DAN
DE RODE BRANDWEERAUTO

veiligheidsregio
limburg-nord

WE DOEN HET SAMEN

VOORWOORD

Marianne Smitsmans-Burhenne en Antoin Scholten

DE VEILIGHEIDSREGIO LIMBURG-NOORD HEEFT IN HET AFGELOPEN JAAR VERDER GEÏNVESTEERD IN DE SAMENWERKING TUSSEN DE VERSCHILLENDE BEDRIJFSONDERDELEN EN DE VERBINDING MET GEMEENTEN EN DE REGIO. MET VEEL TOEWIJDING ZETTEN MEDEWERKERS VAN DE BRANDWEER, DE GGD, DE GHOR EN DE ONDERSTEUNENDE DIENSTEN ZICH IN VOOR EEN GEZONDE EN VEILIGE LEEF-OMGEVING. DIT DOEN WIJ STEEDS SAMEN MET BURGERS, ORGANISATIES, BEDRIJVEN EN OVERHEDEN.

VERDER INKLEUREN De voorbije periode stond vooral in het teken van kleur bekennen. Rood voor de brandweer, wit voor de GGD, paars voor crisisbeheersing en ondersteuning. De Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN) staat of valt met haar medewerkers en de samenwerking tussen medewerkers. De tijd is nu aangebroken om verder te gaan met inkleuren en de organisatie verder te ontwikkelen naar een meer vraag-, risico- en informatiegestuurd organisatie die een verbindende rol vervult. Het liefst midden in de samenleving.

In 2016 is er ontzettend veel en goed werk verricht. Professionals binnen én buiten de organisatie wisten elkaar beter te vinden, waardoor er nog meer synergie ontstond. Het hieruit voortvloeiende positivisme droeg bij aan het realiseren van onze kerntaak: het voorkomen en bestrijden van onveilige en ongezonde leefomgeving. In steeds meer thema's en casussen kwamen de onderwerpen veiligheid én gezondheid beide aan bod. U leest er meer over in dit jaarverslag.

LOKAAL EN CENTRAAL SAMEN Zeker ook de vele vrijwilligers verdienen een dikke pluim. De regionale brandweer wordt lokaal draaiende gehouden mede dankzij deze betrokken burgers. Zij besteedden menig uur aan het bestrijden van incidenten en waren daarnaast breed inzetbaar voor de lokale gemeenschap. Onze brandweermensen waren en blijven zichtbaar in steden, dorpen en wijken.

Wat vanaf 2016 provinciaal is geregeld, is de meldkamer. Limburg loopt landelijk voorop en heeft de twee meldkamers samengevoegd. Alle 112 meldingen komen voortaan binnen in één Limburgse Meldkamer in Maastricht. Op deze wijze willen we bijdragen aan een efficiëntere werkwijze waarbij we nog meer kwaliteit kunnen leveren.

Het is echter onmogelijk om absolute veiligheid te garanderen. De samenleving moet voorbereid zijn op een ramp of crisis. Hiertoe stellen we onder andere risicoprofielen en rampenplannen op en heeft het opleiden, oefenen en vakbekwaam houden van onze mensen hoge prioriteit. Hoewel een grote ramp of

crisis zelden voorkomt, is het effect groot als het gebeurt. In zo'n geval moeten hulpverleners, bedrijven en burgers weten wat te doen. Het veiligheidsbeleid in de regio wordt dan ook continue actueel gehouden. Daarnaast is het onze taak om burgers bewust te maken van de risico's en te leren wat te doen in geval van een crisissituatie.

VOORKOMEN IS BETER DAN GENEZEN

Preventie is de rode draad in de organisatie. We willen liever voorkomen dan dat we moeten bestrijden. Preventie staat meer centraal dan ooit. Er is geen andere organisatie die zo veel kennis in huis heeft over de gezondheidstoestand van de burgers in deze regio. Deze kennis wordt meer en meer tot op wijkniveau geanalyseerd en gedeeld met gemeenten en partners zoals scholen. Het afgelopen jaar is nadrukkelijker de samenwerking gerealiseerd met de wijkteams. De GGD is als belangrijke partner zichtbaar binnen het sociale domein. Hierbij is 'positieve gezondheid' een speerpunt. Positieve gezondheid gaat niet over ziekte en zorg, maar gaat over gezondheid en gedrag en sluit aan bij de principes van de transitie en transformatie in het sociale domein: eigen regie van burgers, veerkracht, zelf verantwoordelijkheid nemen, integraliteit, dichtbij de burger, ruimte voor professionals en participatie in de samenleving.

VOORAL DOORGAAN Stuk voor stuk zijn het complexe onderwerpen die dagelijks door onze professionals worden opgepakt. Een extra compliment is daarom op zijn plaats, want naast dit reguliere werk moet iedereen constant anticiperen op de veranderingen in de organisatie en de maatschappij. De Veiligheidsregio Limburg-Noord staat nu als een huis en gaat de komende jaren door op de ingeslagen weg. En dat doen we graag samen! 🐾

Antoin Scholten

Voorzitter Veiligheidsregio Limburg-Noord
Burgemeester van Venlo

Marianne Smitsmans-Burhenne

Voorzitter bestuurscommissie GGD Limburg Noord
Wethouder van Roermond

Tijs van Lieshout

GOED K(L)EUREN

Met de rust en het teruggewonnen vertrouwen hebben we in 2016 de organisatiekoers gecontinueerd. We intensiverden de dialoog met bestuurders, gemeenteraden en de eigen organisatie en startten het interne veranderproces. Juist dat laatste kenmerkt het afgelopen jaar.

Veranderen is leuk, maar als het om het eigen werk gaat ook lastig. Toch moesten we in 2016 die stap maken. Ons doel? Meer vakmanschap en meer inzicht in de omgevingsbehoefte ontwikkelen. Deze ommezwaai gold en geldt voor de hele organisatie, maar zeker voor onze medewerkers die direct in contact staan met de omgeving. Onze artsen, verplegers, bevelvoerders, risico-adviseurs en ga zo maar door moeten 'buiten' blijvend nagaan of we 'binnen' de goede dingen doen en of we de dingen goed doen. Dit is anders dan voorheen en dat vraagt van alle medewerkers om open te staan voor adviezen en de wil om te veranderen. En veranderen is dan niet altijd even leuk.

Dat veranderen doen we niet individueel maar net zoals al onze andere prestaties in teamverband. In dat kader zetten we afgelopen jaar de beweging van resultaatgerichte teams in. Alle teams hebben nu en in de toekomst de opdracht om relevant te blijven. Dit kan alleen wanneer ze vakmanschap blijven leveren dat aansluit bij de behoefte in de omgeving.

In dit jaarverslag presenteren we met trots de veranderstappen die we in 2016 ondernamen. Ik ben van mening dat we goed kleuren voor een gezonde en veilige regio in Noord-Limburg in de toekomst! Veel leesplezier en natuurlijk mag u ook keuren.

Tijs van Lieshout
Algemeen Directeur VRLN

**SAMENVOEGING
MELDKAMERS
VENLO &
MAASTRICHT**

23

32

**DE BRANDWEER
IS MEER DAN
DE RODE
BRANDWEERAUTO**

**NIEUWE
GASGESTOOKTE
OEFENCONTAINER
ZET BRANDWEER
IN VUUR EN VLAM**

17

**HET KAN OOK
HIER GEBEUREN**

28

**HET MOET
MAKKELIJK ZIJN
OM VOOR GEZOND
TE KIEZEN**

24

**GEZONDE
KEUZES MAKEN:
EEN UITDAGING
VOOR ONS
ALLEMAAL**

14

**VAN
MACHOGEDRAG
NAAR
BEWUSTZIJN**

10

6

**MEERWAARDE
VAN INKOOP**

**DYNAMISCH
BRAND-
RISICOPROFIEL**

27

9

**GEZONDHEIDS-
MONITOR JEUGD**

MEER- WAARDE VAN INKOOP

Mariëlle Hunnekens

DE VEILIGHEIDSRÉGIO LIMBURG-NOORD IS ONTSTAAN UIT DE SAMENVOEGING VAN DE BRANDWEER, GGD EN GHOR. HET WAREN DAARVOOR ALTIJD ZELFSTANDIGE ORGANISATIES. EEN LOGISCHE STAP NA DE SAMENVOEGING WAS HET STROOMLIJNEN VAN DE BEDRIJFSVOERING.

MEER STRUCTUUR In het verleden was er geen wetgeving en konden overheidsinstellingen zelf beslissen waar zij hun producten of diensten inkochten. Mede door de komst van de Europese aanbestedingswet is dat veranderd. Als overheid zijn we verplicht om aan te besteden bij opdrachten boven de € 209.000,- (ex BTW). Mariëlle Hunnekens is consultant inkoop: "Wij werken met geld van de burgers. Dan is het extra belangrijk dat we de juiste dingen doen met ons budget en het geld zorgvuldig uitgeven. We optimaliseren de inkoopstructuur en -processen om meerwaarde te behalen. Naast Europese wetgeving hebben we aanvullend ook een eigen inkoopbeleid."

WAAR KOMEN WE VANDAAN? "Toen de brandweer nog onder de gemeente viel, was elk korps afhankelijk van het lokale gemeentelijke beleid. Ieder brandweerkorps koos zijn eigen leveranciers. Gezamenlijk inkopen op regionaal niveau was niet gebruikelijk. Soms werden er samen veiligheidsschoenen of ICT-diensten ingekocht met de gemeente. Door het samengaan van alle brandweerkorpsen in Limburg-Noord werd duidelijk dat er bij wel heel veel verschillende leveranciers werd ingekocht. Team Inkoop had en heeft er een flinke klus aan om in kaart te brengen welke afspraken er zijn gemaakt en hoe dat in de toekomst efficiënter kan", zegt Geert van Pol, consultant materieel.

INVENTARISATIE VAN MATERIEEL "In 2016 is de brandweer gestart met inventariseren welke materialen er aanwezig zijn in de brandweerkorpsen. Denk aan schoenen, uniformen, bluspakken, brandweerauto's, ademluchttoestellen en computers. Ook is gekeken op welke locatie de spullen liggen. Door deze uitgebreide inventarisatie heeft de brandweer beter zicht op haar materieel. Belangrijk is om de grote uitgaven boven tafel te krijgen. Naast de brandweer is ook de GGD aan de slag gegaan met deze inventarisatie. Denk maar eens aan alle weegschalen voor de consultatiebureaus, medische meetapparatuur, softwarelicenties, vaccinaties en verbruiksartikelen", vertelt Mariëlle.

LEES VERDER

LOKALE MKB Het aanbesteden van opdrachten wil niet zeggen dat lokale aanbieders geen kans maken. Geert: "Dit hangt af van de klus die gedaan moet worden. Het kan ook voorkomen dat we onze regio opdelen en per geografisch deelgebied afspraken maken met een lokale leverancier. Onderhoud aan gebouwen zou bijvoorbeeld door verschillende bedrijven gedaan kunnen worden."

CONTRACTENBANK We beschikken over een systeem waar alle contracten in staan. Het team inkoop heeft er 600 ingevoerd. In de toekomst is het de bedoeling om dit aantal verder terug te brengen door slim in te kopen. Een greep uit de inkoopprojecten van 2016: warmtebeeldcamera's, brandweerauto's, Mobiel Operationeel Informatiesysteem (MOI), kopieerapparaten, E-hrm administratiesysteem, diverse grote verbouwingen, laboratoriumtesten, vaccins en dashboards. De overeenkomsten uit deze projecten worden beheerd en gemanaged in de contractenbank.

Geert van Pol

Geert: "Belangrijk is dat intern bekend is, welke contracten actueel zijn en met welke leveranciers we werken. De contractenbank is een mooi hulpmiddel en geeft een melding als een contract afloopt. Samen met mijn collega's bekijken we de mogelijkheden het contract te verlengen of eventueel opnieuw aan te besteden. Daarnaast is het prettig dat medewerkers kunnen zien met welke leveranciers we samenwerken en waar ze kunnen inkopen. De samenwerking hierin met het 'team Inkoop' verloopt prima."

DE ORGANISATIE RAAKT STEEDS MEER VERTROUWD MET DEZE WERKWIJZE. HET DOEL IS OM EEN GOEDE KWALITEIT IN TE KOPEN VOOR EEN SCHERPE PRIJS. OF ZOALS GEERT HET ZEGT: "WE HOEVEN GEEN PORSCHE, MAAR HEBBEN WEL EEN GOEDE AUTO NODIG".

Karlijn Janssen en Marie-Jeanne Aarts

GEZONDHEIDSMONITOR JEUGD

NAAM Marie-Jeanne Aarts en Karlijn Janssen

FUNCTIE Onderzoekers bij de GGD

AANLEIDING VAN HET PROJECT: "Eind 2015 hebben alle GGD'en in Nederland de Gezondheidsmonitor Jeugd uitgevoerd. Dit is een grootschalig onderzoek naar de gezondheid en leefstijl van jongeren in leerjaar twee en vier van het Voortgezet Onderwijs. In Limburg-Noord hebben bijna alle scholen meegedaan aan het onderzoek: in totaal hebben meer dan 7.500 jongeren een vragenlijst ingevuld. Doordat dit onderzoek elke vier jaar plaatsvindt, kunnen we meerjarige trends inzichtelijk maken. We zien bijvoorbeeld dat in de afgelopen tien jaar steeds minder jongeren sigaretten roken. Dat lijkt goed nieuws. Maar daar staat wel tegenover dat veel jongeren experimenteren met elektronische sigaretten of shisha-pennen (kleine waterpijpen in de vorm van een elektronische sigaret)."

WAT IS IN 2016 BEREIKT? "Alle deelnemende scholen en gemeenten hebben in 2016 van ons een terugkoppeling van de resultaten gekregen. In de vorm van een samenvattend rapport met daarin de belangrijkste conclusies én – nog veel belangrijker – met een inhoudelijke toelichting tijdens een persoonlijk gesprek. De resultaten zijn ook openbaar toegankelijk via ons digitale dashboard op de website. Nieuwsgierig? Alle informatie vind je op: <https://www.ggdlimburgnoord.nl/professionals/gezondheidsinformatie-gemeenten>."

WAAR ZIJN JULLIE HET MEEST TROTS OP? "Dat de resultaten écht een bijdrage leveren aan het maatschappelijk debat rondom de gezondheid van jongeren. Het verhoogde alcoholgebruik onder jongeren in Noord-Limburg kreeg veel aandacht van de pers. Dit leverde een interessante discussie op over onder andere de tolerantie van ouders rondom het alcoholgebruik van hun kinderen. Ook andere onderwerpen zoals (cyber)pesten en het gebruik van lachgas kwamen uitvoerig in de media aan bod. Daarnaast zijn we trots dat het gelukt is om met alle GGD'en samen landelijke referentiecijfers te leveren. Hiermee zetten we de gezondheid van jongeren ook landelijk op de kaart."

WAT IS DE UITDAGING VOOR DE TOEKOMST? "De Gezondheidsmonitor Jeugd vindt eens in de vier jaar plaats. Omdat preventie een kwestie is van lange adem, kunnen gemeenten de resultaten gebruiken om hun meerjarig jeugdgezondheidsbeleid te onderbouwen. Steeds vaker vragen gemeenten echter of we de cijfers frequenter kunnen actualiseren. We zoeken nu naar mogelijkheden, zonder daarbij de deelnemende scholen extra te belasten."

WAT BETEKENT DE KLEUR ORANJE VOOR JULLIE? "De kleur oranje – gekoppeld aan de GGD – betekent voor ons onderzoeken doen die relevant zijn voor de praktijk. Het is ontzettend leuk en waardevol om te zien dat resultaten de aandacht trekken van gemeenten en media. Dit is voor ons het bewijs dat we ons focussen op de juiste thema's. Het geeft voldoening als onze onderzoeken leiden tot actie. Als voorbeeld: een aantal gemeenten in onze regio heeft afgelopen carnaval ouders van minderjarige kinderen geattendeerd op het alcoholgebruik onder jongeren. En de organisatie Peelgeluk heeft, naar aanleiding van het percentage jongeren dat onveilig vrijt, gratis condoms aangeboden in horecazaken in Meijel."

VAN MACHO- GEDRAG NAAR BEWUSTZIJN

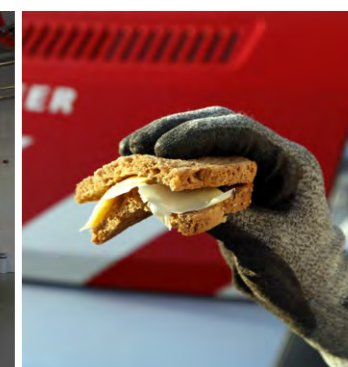
IN HET BUITENLAND IS ONDERZOEK GEDAAN NAAR DE RELATIE TUSSEN BEPAALDE TYPEN KANKER EN HET WERK VAN BRANDWEERMENSEN. ONDERZOEKERS CONCLUDEREN DAT DE KANS OP KANKER BIJ DEZE BEROEPSGROEP ANDERHALF KEER ZO GROOT IS DOOR DE AANWEZIGHEID VAN KANKERVERWEKKENDE STOFFEN IN ROOK EN ROET. IN NEDERLAND IS NOG GEEN WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK GEDAAN, MAAR DE NEDERLANDSE VEILIGHEIDSRÉGIO'S GINGEN TOCH AL MET HET THEMA AAN DE SLAG.

ZWAARWEGEND ONDERWERP In 2015 kwamen de eerste signalen binnen bij Brandweer Nederland over een mogelijk verband tussen kanker en brandweerwerk. Hierop is actie ondernomen en is de handreiking 'schoon werken' opgesteld. "De Veiligheidsregio Limburg-Noord is meteen aan de slag gegaan", vertelt projectleider Jan Mueters. "In het najaar van 2015 vormden we een projectgroep en schreven we een plan van aanpak, met als thema 'arbeidshygiëne brandweer'. Samen met tien enthousiaste medewerkers gaven we het project inhoud." Door reorganisaties en bezuinigingen was er eigenlijk geen geld voor nieuwe en extra projecten. Het onderwerp was echter zo zwaarwegend dat het Algemeen Bestuur van de veiligheidsregio instemde met de extra kosten om het plan van aanpak uit te voeren.

LEES VERDER

Peter Seelen en Jan Mueters

VERANDERING IN BEWUSTZIJN "Het getuigt van goed werkgeverschap dat we meteen aan de slag mochten met het thema 'arbeidshygiëne', zegt Peter Seelen, lid van de projectgroep. "Naast onze reguliere bezigheden, gingen we de uitdaging aan om ons werk veiliger te maken. Het kostte menig uur, maar het lukte ons om een verandering in het bewustzijn te weeg te brengen. In het verleden moest het brandweerwerk vooral stoere uitstraling hebben. Na een brand stapten de brandweerlieden met de vuile kleding in de auto en reden terug naar de kazerne. Hier moesten collega's vooral kunnen zien dat er hard gewerkt was: hoe vuiler, hoe beter."

EXTRA MAATREGELEN De laatste jaren is de veiligheid toegenomen door betere pakken en goede adembescherming. De veronderstelling was dat brandweermensen goed waren beschermd, maar het onderzoek in het buitenland liet zien dat het anders was. Jan: "Brandweer Nederland reikte ons de resultaten met de relatie naar kanker aan. Je loopt in ons werk altijd risico, maar hier hadden we eigenlijk nooit bij stilgestaan. De stoffen die vrijkomen bij brand kunnen door de kleding trekken en op de huid terecht komen. Dit is niet te voorkomen. Juist dat vergroot de kans op kanker. We moesten dus extra maatregelen gaan nemen om de kans te verkleinen."

'SCHOOON' IS HET CREDO De Veiligheidsregio Limburg-Noord ging samen met collega's op zoek naar een oplossing. Met name vanuit de regio Twente kwamen veel bruikbare en goede tips. "Belangrijk is om alles zo schoon mogelijk te houden. Met andere woorden met schone kleren naar een incident en na de brand op locatie de werkkleding uitdoen en opbergen in een speciale zak. Ook de gebruikte gereedschappen worden nu ter plekke schoongemaakt. Eenmaal terug op de kazerne is het zaak zo snel mogelijk te douchen. Zo verklein je de kans dat fijnstof in de huid trekt", aldus Peter.

NIEUWE PROCEDURES VOOR DUIZEND BRANDWEERLIEDEN Deze maatregelen vroegen echter wel om aanpassingen. De ongeveer duizend vrijwillige en beroepsbrandweerlieden moesten gehoor geven aan de nieuwe procedures. Daarnaast dienden ook de randvoorwaarden te kloppen. Jan: "We komen uit een situatie dat iedere gemeente zijn eigen brandweerkazerne en korps had. De verschillen tussen de 31 brandweerposten waren dan ook behoorlijk groot. We zorgden ervoor dat de posten allemaal zelfvoorzienend werden. Niet elke post had bijvoorbeeld werkende douches of een afzuiging voor dieseldampen. Ook plaatsten we op alle posten een afgesloten container voor de zakken met vuile kleding. De logistieke organisatie haalt de zakken op en brengt ze naar een van de vier centroposten waar de kleding wordt gewassen. Deze zakken lossen bij een temperatuur van 60 graden gedeeltelijk op in de wasmachine. Ook de logistieke medewerkers raken zo niet de vuile kleding aan en werken zodoende veilig."

AMBASSADEURS Elke brandweerkazerne heeft nu een postambassadeur. Deze persoon is binnen de post de aanjager van dit project en zorgt voor het naleven van alle procedures. Deze ambassadeurs speelden en spelen een cruciale rol bij de gedragsverandering van de brandweerlieden. "Een vuile en zwarte helm is nu geen statussymbool meer. Het bewustzijn is sinds de officiële start van het project op 3 oktober 2016 toegenomen en iedereen begrijpt dat de procedures er niet voor niets zijn. Natuurlijk zijn er nog knelpunten. Hier zoeken we oplossingen voor, maar zeker is dat dit project onderdeel wordt van de reguliere bedrijfsvoering", zegt Jan. 🚒

Erwin Kuenen

VERBOUWING ORANJELAAN

NAAM Erwin Kuenen

FUNCTIE Projectleider huisvesting en vastgoed

AANLEIDING VAN HET PROJECT: "Door sluiting van GGD-locatie op Westhoven in Roermond, zijn in 2016 de consultatiebureaus van Westhoven en de Oranjelaan samengevoegd."

WAT IS IN 2016 BEREIKT? "Toende Oranjelaan werd gekozen als nieuwe, centrale locatie, moesten we tal van functies verhuizen. Maar de locatie aan de Oranjelaan was nog niet geschikt om deze functies direct te huisvesten. Een verbouwing was dus noodzakelijk. In het vierde kwartaal van 2016 zijn we hiermee gestart en de werkzaamheden liepen door tot en met maart 2017. Nu de werkzaamheden zijn afgerond, is de locatie aan de Oranjelaan klaar voor de toekomst. Inmiddels zitten alle functies op hun plek. Overigens hebben we – omdat we toch aan het verbouwen waren – ook de naastgelegen huisartsenpost stevig onder handen genomen. Hier is nu een eigen sectie voor de afdeling tuberculosebestrijding ingericht."

WAAR BEN JE HET MEEST TROTS OP? "In een verbouwing wil je natuurlijk alle wensen en eisen verwerken en alle werkzaamheden volgens planning afronden. Dat voelt als jongleren. Ik ben trots dat deze verbouwing goed is verlopen. Natuurlijk hebben we concessies gedaan, maar die mogen eigenlijk geen naam hebben. Cruciale deadlines hebben we gehaald. Maar bovenal ben ik trots op het resultaat: ons pand aan de Oranjelaan is een mooie en vooral lichte locatie geworden waar mensen zich welkom voelen."

WAT IS DE UITDAGING VOOR DE TOEKOMST? "Voor mij persoonlijk wacht een nieuw project: de nieuwbouw van brandweerkazernes. Ik word projectleider voor de brandweerposten Stramproy en Ittervoort. Deze uitdaging pak ik met beide handen aan."

WAT BETEKENEN DE KLEUREN PAARS EN ROOD VOOR JOU? "Als projectleider van de nieuwbouw van brandweerkazernes praat ik – logischerwijs – veel met de brandweerorganisatie. Ik merk dan ook dat ik me nu één voel met de brandweerorganisatie. Mijn achtergrond en huidige functie zorgen er dan ook voor dat ik nu voor de kleur 'rood' ga. Een kleur die de Brandweer kenmerkt en die het beste bij mij persoonlijk past." 🚒

GEZONDE KEUZES MAKEN EEN UITDAGING VOOR ONS ALLEMAAL

IN 2016 IS DE AMBITIE UITGESPROKEN OM IN 2025 DE GEZONDSTE REGIO TE ZIJN. DE GGD LIMBURG-NOORD HEEFT MET HET BESTUUR - DE VERANTWOORDELIJK WETHOUDERS VAN DE VIJFTIEN GEMEENTEN - DEZE DOELSTELLING OP PAPIER GEZET. NA ENKELE JAREN VAN REORGANISATIES EN VERANDERINGEN KAN ER EINDELIJK WEER ECHT GEWERKT WORDEN AAN DE INHOUD: HET BEVORDEREN VAN DE GEZONDHEID DOOR PREVENTIE.

"Wat is gezond?" vraagt Angélique van de Kar zich hardop af. Zij is strategisch beleidsmedewerker bij de GGD Limburg-Noord en geeft zelf een reactie: "Landelijk wordt er veel gesproken over dit onderwerp. Vroeger was je gezond als je niet ziek was. Tegenwoordig gaan we er iets genuanceerder mee om." Haar collega en adjunct-directeur publieke gezondheid Saskia Willems-van Ulden vult haar aan: "We werken nu met de term 'Positieve gezondheid' van Machteld Huber. Zij bedacht deze term nadat zij zelf ziek was geworden. Het betekent dat het niet meer gaat om beter te worden, maar meer hoe je omgaat met tegenslagen en wat je nog wel kunt."

LEES VERDER

Angélique van de Kar en Saskia Willems - van Ulden

Als Gemeentelijke GezondheidsDienst is altijd al ingezet op preventie. De kernactiviteit is het tegengaan en vroegtijdig opsporen van ziekten. Toch heeft er binnen dit speelveld ook een maatschappelijke verschuiving plaatsgevonden. Waar enkele jaren geleden nog vooral werd ingezet op de zorg voor zieke mensen, zien we nu dat de mens en zijn omgeving veel belangrijker zijn geworden. Wat kun je zelf doen om gezond te blijven? 2016 is het jaar waarin keuzes zijn gemaakt en waar zowel intern en extern ambities zijn uitgesproken, want wil je buiten verandering tweebrengen, dan moet je binnen beginnen.

Voor de burger centraal stellen, zelf aan het woord laten en regie laten voeren over zijn leefstijl zijn speerpunten. "Wij helpen en ondersteunen daar natuurlijk bij. We houden mensen een spiegel voor. Als je een gezonde leefstijl hebt, dan kun je ook beter deelnemen aan de maatschappij en heb je zeer waarschijnlijk ook een positiever welbevinden. Mensen moeten natuurlijk wel zelf willen", zegt Saskia.

Het voorbeeld wordt genoemd van een vrouw van tachtig jaar die eigenlijk drie operaties moet ondergaan. Zij heeft problemen met haar heup, een lekkende hartklep en ze heeft staar. De vrouw kiest er voor alleen aan de staar geholpen te worden, omdat ze graag wil blijven zien. Met de twee andere mankementen leeft zij al jaren en ze denkt dat nog wel even vol te houden. Daarnaast heeft ze weinig trek in een zware revalidatie die hoort bij de drie operaties. "Deze mevrouw neemt duidelijk zelf de regie in handen en maakt bewust keuzes. Dit is een schoolvoorbeeld van Positieve Gezondheid", aldus Angélique.

Tijdens een conferentie begin 2016 met de verantwoordelijk wethouders is samen gekeken naar de inhoudelijke taken van de GGD Limburg-Noord. In het verleden werden de wettelijke taken uitgevoerd, maar werd verder niet echt de samenwerking opgezocht. Nu de gemeenten er extra zorgtaken hebben bijgekregen is de GGD juist een goede partner om input te geven voor toekomstig beleid. Overigens niet alleen voor gemeenten, maar ook voor andere ketenpartners. "Door onze onderzoeken en monitors en de 1-op-1 contacten met burgers beschikken wij over veel relevante informatie. Deze informatie kunnen we analyseren en aanreiken bij gemeenten. Zo kunnen we ook gericht adviseren bij besluitvorming. We willen niet ad hoc projecten opstarten, maar duurzaam te werk gaan en ons gezamenlijk doel voor ogen houden", vertelt Saskia.

Het gezamenlijk doel is de 'gezondste regio in 2025' te zijn. Hiertoe is een ontwikkelagenda opgesteld met vragen als 'Hoe kunnen we de jeugdgezondheidszorg door ontwikkelen?', 'Hoe kunnen we ons netwerk beter ondersteunen met onderzoeksinformatie?', 'Hoe kunnen we onze partners met elkaar verbinden?' en 'Hoe kunnen we projecten en pilots effectiever met elkaar integreren?'. Ook zijn er twee specifieke doelgroepen benoemd. Dit zijn kwetsbare burgers en ouderen. Saskia: "Tijdens de tweede conferentie in september zijn we verder aan de slag gegaan met de ontwikkelagenda. De sfeer was erg positief. Je merkt dat iedereen er samen de schouders onder wil zetten om burgers en gemeenten gezonde en veilige keuzes te laten maken, nu en in de toekomst".

NIEUWE GASGESTOOKTE OEFENCONTAINER ZET BRANDWEER IN VUUR EN VLAM

V.l.n.r. Jos Heijmans, Petra Dassen, Tijs van Lieshout en Antoin Scholten

"WE KUNNEN ELKE KEER NIEUWE SCENARIO'S CREËREN. DAT MAAKT OEFENINGEN INTERESSANT, WAARDEVOL EN – NIET MINDER BELANGRIJK – LEUK."

SOMS MOET JE HET IJZER SMEDEN ALS HET HEET IS. TOEVAL OF NIET, BEGIN 2016 WAREN INEENS ALLE INGREDIËNTEN AANWEZIG OM MET EEN GERICHTE INVESTERING EEN KWALITEITS- EN MOTIVATIE-IMPULS TE GEVEN AAN OPLEIDING EN OEFENING BIJ DE BRANDWEER. TIJDENS EEN GEDEGEN ZOEKTOCHT NAAR NIEUWE MOGELIJKHEDEN, KWAM DE VEILIGHEIDSRÉGIO LIMBURG-NOORD IN CONTACT MET EEN ONTWIKKELAAR; IEMAND DIE PRECIËS BEGREEP WAAR DE ORGANISATIE NAAR OP ZOEK WAS EN DEZE WENSEN VERTAALDE NAAR EEN VERNIEUWEND PRODUCT: EEN GASGESTOOKTE OEFENCONTAINER. EEN OEFENTOOL DIE ONZE COLLEGA'S IN VUUR EN VLAM ZETTE.

De nieuwe oefencontainer is niet zomaar een innovatief hebbedingetje. Of 'toys for boys'. Het is een aankoop die helemaal past bij de hedendaagse visie op het opleiden van brandweermensen. Hoewel Veiligheidsregio Limburg-Noord bij de aankoop niet over een nacht ijs ging, werd ook voor een niet-bureaucratische aanpak gekozen. Geen dikke beleidsplannen op papier, maar wel weloverwogen stappen.

AGENDA OPREKKEN Begin 2016 kon niemand vermoeden dat aan het eind van dat jaar de brandweer trotse eigenaar zou zijn van deze gasgestookte oefencontainer. Het project stond dan ook niet in een jaarplan. Om het dan toch over de bühne te trekken, moest wel wat gebeuren. Gelukkig zag een aantal vakmensen bij met name VMO de kansen voor een enorme kwaliteitsimpuls. Zij hebben ruimte in hun agenda gemaakt en hebben hun schouders onder dit project gezet. Zonder de tomeloze inzet van deze collega's was dit project in dit tempo niet mogelijk geweest.

STEEDS NIEUWE SCENARIO'S De Brandweer Limburg-Noord beschikt nu over een gasgestookte container die uitermate geschikt is voor het aanleren en verfijnen van persoonlijke vaardigheden op het gebied van brandbestrijding. Daarnaast kun je er interessante, eenvoudige oefenincidenten trainen. Door het mobiele concept kunnen we de unit dicht bij de posten plaatsen waardoor reisafstanden van brandweermensen beperkt blijven. Omdat alles aan- en in de container verplaatsbaar is, is het mogelijk om elke keer nieuwe scenario's te creëren. Dat maakt dat oefenen met de container interessant en waardevol blijft. Niet geheel onbelangrijk om te noemen, is dat het werken met gas relatief milieuvriendelijk is en de brandweermensen niet worden blootgesteld aan gevaarlijke stoffen.

LEUK EN LEREN Een efficiënte en veilige brandbestrijding staat of valt met de vakbekwaamheid van vakkrachten. Deze mensen steken, veelal vrijwillig, veel tijd en energie in het op peil houden van hun vakmanschap en deskundigheid. Ze moeten daarom beschikken over goede en uitdagende middelen. Het oefenen moet natuurlijk een lerend effect hebben maar mag ook best leuk zijn.

Boven v.l.n.r. Mario van Wanrooij, Maud Smeets - van der Vorst, Kim Baeten, Linda Baten en Marijn Emans.
Onder v.l.n.r. Juliëtte Bouman - van der Doelen, Judith Koopmans, Renate Mengelers, Evelien Jansen - Vermazeren.
Op de foto ontbreekt Bas Römken.

NAAM Judith Koopmans

FUNCTIE Adviseur P&O

E-HRM

AANLEIDING VAN HET PROJECT "Een moderne e-HRM voorziening – waarmee we altijd kunnen beschikken over actuele informatie van, voor en over medewerkers – stond al lange tijd op de wensenlijst van de Veiligheidsregio Limburg-Noord. E-HRM biedt ons de mogelijkheid diverse HR-instrumenten en processen, automatisch, digitaal en gestroomlijnd uit te voeren. Dat is geen doel op zich, maar stelt ons in staat om medewerkers en managers beter en vooral completer te kunnen ondersteunen bij HRM-vraagstukken. En dat is nodig met het oog op de ambities van de organisatie. Voor de medewerkers betekent dit dat ze plaats en tijd onafhankelijk hun gegevens kunnen inzien, wijzigen en zaken kunnen aanvragen. Waarbij er continue zicht is op de status van het proces."

WAT IS IN 2016 BEREIKT? "Begin 2016 heeft het aanbestedingsproces voor het e-HRM systeem plaatsgevonden. De tweede helft van 2016 heeft in het teken gestaan van de implementatie en op 1 januari 2017 ging Herm (een anagram van e-HRM) live."

WAAR BEN JE HET MEEST TROTS OP? "Het is misschien een open deur, maar ik ben echt ontzettend trots op het eindresultaat en vooral de inzet van alle betrokkenen. Dit eindresultaat hebben we bereikt door een goede, duidelijke projectstructuur neer te zetten, waarbij afdelingen met elkaar samengewerkt hebben om ons doel te behalen."

WAT IS DE UITDAGING VOOR DE TOEKOMST?

"In 2017 wordt Herm volwassen: we werken aan een doorontwikkeling van het systeem, waarbij we nog meer processen digitaliseren en automatiseren. Dat vraagt om een enorme inzet en betrokkenheid van veel verschillende afdelingen. Gebaseerd op het resultaat dat we tot nu toe gehaald hebben, ben ik ervan overtuigd dat we met Herm ook in 2017 mooie resultaten zullen behalen, waar iedereen de vruchten van plukt."

WAT BETEKENEN DE KLEUREN WIT, ROOD, PAARS EN ORANJE VOOR JOU?

"Voor mij zijn alle kleuren van onze organisatie belangrijk. Voor ons als team P&O en specifiek voor het project Herm is het van belang om een systeem te blijven ontwikkelen dat een passende basis biedt voor de gehele Veiligheidsregio Limburg-Noord, maar die tegelijkertijd ook ruimte biedt voor de identiteit en vragen per afdeling. Alle kleuren moeten met Herm kunnen werken!"

NAAM Eric Meertens

FUNCTIE Consulent Veiligheid en Gezondheid
Functionaris PGA en VNG Regiocoördinator.

GEZONDHEIDSVoorlichting IN ASIELZOEKERSCENTRA

PROJECT / WERKZAAMHEDEN "Ik verzorg gezondheidsvoorlichtingen bij AZC's in Midden- en Noord Limburg. Ik ben aanwezig bij overleggen binnen AZC's over statushouders en vluchtelingen en heb een coördinerende rol binnen vijftien gemeenten voor statushouders. Tevens ben ik hoofd informatie Gezondheidszorg (HIN) bij de GHOR."

AANLEIDING VAN HET PROJECT "Belangrijke aanleiding voor dit project is de jaarlijkse instroom van asielzoekers in Nederland en de uitstroom van statushouders naar de verschillende Limburgse gemeenten. Een ontwikkeling die vrijwel niemand ontgaan zal zijn. Met dit project informeren we statushouders in een vroeg stadium over meerdere gezondheidsonderwerpen. Met dit project willen we bij statushouders de gezondheid bevorderen en gezondheidsvaardigheden verder ontwikkelen."

WAT IS IN 2016 BEREIKT? "In 2016 hadden we een heel hoge instroom asielzoekers. Echt een piek. Als Gezondheidsbevoorderaar (GB) hebben we echt werk gemaakt van de voorlichting over diverse gezondheidszorg-gerelateerde thema's in asielzoekerscentra. Door onze inzet scoorde de regio Noord- en Midden-Limburg ver boven het landelijk gemiddelde.

Doordat we al in een vroegtijdig stadium goede voorlichting verzorgen over een breed scala aan gezondheidsthema's, kunnen asielzoekers sneller gezondheidsvaardigheden ontwikkelen. Tenminste, dat is ons streven. Maar bovenal willen we bij statushouders onrust wegnemen en meer inzicht krijgen in de gezondheidskennis, -vaardigheden en de beschouwing van statushouders over belangrijke gezondheidsthema's in Nederland.

Binnen dit project werken we intensief samen met het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA), Geneeskundig Centrum Asielzoekers (GCA) en andere betrokken ketenpartners zoals Vluchtelingenwerk.

Vanuit landelijk perspectief is het regiocoördinatorschap ingedeeld. Medewerkers van de GGD team GB zijn daarbij als regiocoördinator benoemd. In 2017 moeten we de taakstelling (het aantal plaatsingen van statushouders) per gemeente en in de regio realiseren. In 2017 wordt ook duidelijk welke coördinerende rol de GGD krijgt ten aanzien van statushouders."

WAAR BEN JE HET MEEST TROTS OP? "Ik ben heel trots op het grote aantal voorlichtingen dat we in 2016 hebben verzorgd. Een hele klus, waarbij ik het gevoel heb dat we de asielzoekers ook echt waardevolle gezondheidsinformatie hebben geboden.

Daarnaast ben ik trots op de bewustwording binnen de GGD-organisatie over statushouders. Het is toch een groep waarover veel vooroordelen heersen. Mijn collega's binnen de GGD stonden echt open voor mijn ervaringen. Ik ben blij dat ik daarmee ook heb kunnen bijdragen aan een goede, positieve beeldvorming."

WAT IS DE UITDAGING VOOR DE TOEKOMST? "Ik zou graag werken aan de bewustwording over statushouders bij gemeenten. Deze groep mensen brengen veelal de rest van hun leven in Nederland door. Het worden misschien wel onze burens en of collega's. Gemeenten moeten daarom investeren in de juiste begeleiding van deze mensen. Ook als het op gezondheidsvaardigheden aankomt."

WAT BETEKENEN DE KLEUREN WIT EN PAARS VOOR JOU?

De kleur wit staat voor mij al meer dan dertig jaar bovenaan. Ik ben namelijk al dertig jaar werkzaam als verpleegkundige, anesthesiemedewerker, ambulanceverpleegkundige, docent binnen de gezondheidszorg en als WMO-consultant binnen verschillende gemeenten. Voorheen was ik ook nog piketfunctionaris bij de GHOR. De kleur paars past daarom ook bij mij. Overigens heeft paars ook mijn persoonlijke voorkeur wanneer ik mag kiezen uit een compleet kleurenpalet."

Links aan tafel: Henny van der Horst, Anne van Rijswijk, Rikus van Santen, Gregory Zautsen, Maarten Peeters, Martine Bruinink, Anke van Raaij - Verschuiften

NAAM Gregory Zautsen

FUNCTIE Regisseur
crisisbeheersing, afdeling
Crisisbeheersing

VEILIGHEIDS INFORMATIE CENTRUM (VIC)

AANLEIDING VAN HET PROJECT: "De belangrijkste aanleiding in een paar woorden? De dynamiek van veiligheid en de snelheid van informatie. Voorheen keken we eens in de vier jaar kritisch naar risico's in de regio. Maar anno nu is die frequentie veel te laag. Risico's worden breder en dynamischer. We hebben niet alleen meer te maken met zogenaamde flitsrampen, maar ook met continuïteitsrisico's. Denk bijvoorbeeld aan de uitval van elektriciteit, telecommunicatie, water en gas. En door de snelle informatiedeling in de huidige maatschappij, kan de risicobeleving binnen een dag omslaan. Deze ontwikkelingen vragen om een continue monitoring van risico's en risicobeleving en een snelle – liefst proactieve – signalering van veranderingen.

Een VIC helpt hier enorm bij. Met een VIC werken we informatiegestuurd, risicogericht en vraaggericht en slaan we een brug tussen de 'koude' (kantoor) en 'warme' (crisis) organisatie."

WAT IS IN 2016 BEREIKT? "In 2016 hebben we de contouren van een VIC verkend en op papier gezet. Daarnaast zijn we gestart met een 'proof of concept' voor een VIC-tool: een prototype voor een tool waarmee we door middel van dashboards en kaartmateriaal naar risico-informatie kijken. Ook hebben we geëxperimenteerd met het verzamelen en gebruiken van publieke data. Veel informatie is op internet vandaag de dag beschikbaar en als we dat op de juiste manier ontsluiten, zijn we in staat om vrij accurate informatie te compileren. Op dit fundament hebben we onder meer een eerste versie van een 'witte kaart' gemaakt. Hierop staan alle locaties van apotheken en huisartsen op basis van openbare data."

WAAR BEN JE HET MEEST TROTS OP? "Dat ik projectleider ben van een project dat intussen bij iedereen, van werkvloer tot directie en binnen en rond crisisbeheersing, tot de verbeelding spreekt."

WAT IS DE UITDAGING VOOR DE TOEKOMST? "We willen graag het prototype formaliseren tot een werkende VIC-tool. Met deze tool hopen we heel veel mensen – zowel intern maar zeer zeker ook extern – te enthousiasmeren om uiteindelijk samen een breed platform te creëren waarmee we ontwikkeling, kennis, ervaringen en ideeën over veiligheidsinformatie structureel gaan uitwisselen. De tool is niet het einddoel, maar wel een belangrijk hulpmiddel in het hele traject."

WAT BETEKENEN DE KLEUREN WIT, ROOD, ORANJE EN PAARS VOOR JOU? "Ik ben paars georiënteerd, uiteraard. Crisisbeheersing is bij uitstek een paars domein. Hier komen rood, wit, blauw (politie), oranje (gemeenten), groen (defensie), donkerblauw (waterpartners) en nog een heleboel andere kleuren (vitale partners) samen. Het is bij uitstek een samenwerkings- en netwerkdomein. Ik vind het persoonlijk prachtig om al die kleuren met elkaar proberen te verbinden. En als we aan elke kleur een vleugje paars mogen toevoegen, dan gaat dat vast goedkomen!" 🐾

Frank Timmermans

BRANDONDERZOEK

NAAM Frank Timmermans

FUNCTIE Medewerker Risicobeheersing /
Brandonderzoeker binnen de afdeling Risicobeheersing

AANLEIDING: "Leren van incidenten in de breedste zin van het woord, dat is het doel van brandonderzoek. Door brandonderzoek leren we onder andere wat veel voorkomende brandoorzaken zijn, hoe een brand zich vervolgens verder ontwikkelt, of de brandpreventieve voorzieningen hier invloed op hebben gehad en hoe de repressieve inzet is verlopen. Uit deze gegevens kunnen niet alleen verschillende afdelingen binnen de Veiligheidsregio, maar ook collega's in den lande, specifieke speerpunten destilleren. Bovendien gebruiken we de informatie voor de verdere ontwikkeling van – wat wij noemen - risicogericht en informatiegestuurd werken.

De gegevens uit brandonderzoek vormen een belangrijke bron voor het brandrisicoprofiel. Daarnaast valideren we informatie die we vanuit andere bronnen krijgen. Stel, er staat in een incidentrapport een brand vermeld op een adres waar een woongebouw staat. De vraag is dan: was de brand ook daadwerkelijk in dit woongebouw? Of was het de fietsenstalling ernaast? Of misschien wel de grote parkeergarage onder het woongebouw? Vanuit Risicobeheersingsoopunt, Operationele Voorbereiding of repressief maakt dit wel een verschil. Door deze informatie inzichtelijk te maken, leveren we een waardevolle bijdrage."

WAT IS IN 2016 BEREIKT? "In 2016 hebben we de bekendheid en de positie van Brandonderzoek verstevigd. Dit is gelukt doordat we veelvuldig bij incidenten aanwezig waren en de onderzoeksresultaten hebben gedeeld. Daarnaast hebben we de samenwerking met onder andere Forensische Opsporing van de Politie en brandonderzoekers van verzekeraars geïntensiveerd. We durven nu wel te stellen dat we voor deze twee partijen een volwaardige onderzoekspartner zijn geworden met de noodzakelijke, specialistische kennis op het gebied van brandverloop en inzetprocedures.

Daarnaast is het goed om te vermelden dat ook onze collega's van Veiligheidsregio Zuid-Limburg met Brandonderzoek zijn gestart. Omdat wij al langer met Brandonderzoek bezig zijn, hebben we onze collega's in Zuid-Limburg kunnen ondersteunen door kennis en ervaringen te delen. Denk hierbij aan de organisatorische inrichting, welke materialen we gebruiken en welke contactpersonen we hebben bij andere organisaties"

WAAR BEN JE HET MEESTE TROTS OP? "Toen ik in 2013 samen met collega's Hans Peeters, Richard Smeets en Robert Dijcks startte, was Brandonderzoek compleet nieuw voor onze organisatie. Vanaf het begin was het pionieren en zoeken naar hoe we vorm konden geven aan Brandonderzoek met de middelen die we hadden. Dat ging met vallen en opstaan. Niettemin hebben mijn collega's en ik de rotsvastе overtuiging dat Brandonderzoek meerwaarde biedt en nog veel meer kan bieden in de toekomst. Ik ben trots op mijn collega's en op het enthousiasme waarmee we dit samen doen."

WAT IS DE UITDAGING VOOR DE TOEKOMST? "Voor ons ligt de uitdaging vooral in het verder verankeren van het 'leren van incidenten' uit de brandonderzoeken die we doen en het etaleren van de meerwaarde. Dit doen we door enerzijds een bijdrage te leveren aan het brandrisicoprofiel. Anderzijds kijken we voortdurend naar hoe we de onderzoekuitkomsten op een slimme wijze in onze eigen organisatie kunnen injecteren. Zo kan Brandveilig Leven de informatie toepassen binnen hun projecten, kan Risicobeheersing meer risicogericht werken en kan VMO de relevante informatie gebruiken bij eventuele bijscholingen en oefeningen. Daarnaast kan onze data bij de operationele voorbereiding helpen om bijvoorbeeld procedures en benodigde materialen tegen het licht te houden. Incidentbestrijding kan tot slot deze extra achtergrondkennis in de 'rugzak' van het repressief personeel (beroeps en vrijwillig) meegeven voor een volgende inzet."

WAT BETEKENT DE KLEUR ROOD VOOR JOU? "De resultaten van onze brandonderzoeken delen we op dit moment voornamelijk in de rode kolom. Dat is logisch, aangezien – de naam zegt het al - het om brandonderzoek gaat. Ik sluit echter niet uit - en zou dit ook ten zeerste aanmoedigen - dat ook collega's uit andere kolommen meerwaarde kunnen halen uit bepaalde onderzoeken. Denk bijvoorbeeld aan brandoorzaken die te maken hebben met de leeftijd (zelfstandig wonen en koken) of afkomst (bepaalde gewoonten of rituelen) van personen. Ik vermoed dat dit ook waardevolle informatie is voor onze collega's van de GGD. Ik ben vooral vóór het 'Leren van Incidenten'. Hoe meer personen hier baat bij hebben, des te beter! Het maakt dan niet uit welke kleur je hebt." 🐾

VOORLICHTERS ORANJE KOLOM HELEMAAL BIJ DE TIJD

"WE ZIJN EEN STABIELE FACTOR VOOR DE INTERNE ORGANISATIE EN DE EXTERNE OMGEVING. DIT UIT ZICH IN EEN GOEDE RELATIE MET DE PERS, ONZE BELANGRIJKSTE 'KLANTEN'."

V.l.n.r. Wim Janssen, René van Tulden, Ruud van Broekhoven

MEDEWERKERS VAN DE VEILIGHEIDSRGIO LIMBURG- NOORD EN DE VIJFTIEN NOORD-LIMBURGSE GEMEENTEN VORMEN SAMEN DE ORGANISATIE VAN DE ORANJE KOLOM. ESSENTIEEL ONDERDEEL VAN DE ORANJE KOLOM TIJDENS CRISIS-SITUATIES IS CRISISCOMMUNICATIE. DEZE ROL WORDT VERVULD DOOR DE GROEP VOORLICHTERS COPI.

Deze groep bestaat vrijwel helemaal uit medewerkers van de Veiligheidsregio, meestal professionals met een brandweerachtergrond. Vanwege de grootte en de infrastructuur is de regio ingedeeld in twee rayons: Midden- en Noord-Limburg. De voorlichter CoPI is de woordvoerder namens VRLN tijdens het operationele optreden. De voorlichter staat de pers (TV, radio, printmedia) te woord, twittert en schrijft persberichten. De functie Voorlichter CoPI is een piketfunctie met een opkomsttijd van dertig minuten. "Tijdens een incident verzorgen wij de crisiscommunicatie voor onze regio en faciliteren we de pers", vertelt René van Tulden, Voorlichter Commando Plaats Incident (CoPI) namens de Oranje Kolom. Zijn collega-voorlichter Wim Janssen vult aan: "We worden ingezet vanaf middelbrand maar ook bij incidenten waarbij media aanwezig is. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een dumping van XTC restafval maar ook aan een kat in de boom. Vanaf Grip 2 werken we samen met de Taakorganisatie crisiscommunicatie in het RCC." De communicatie beperkt zich overigens niet tot het brandweeroptreden, maar omvat ook het operationele optreden van de VRLN.

VOLLE VAART VOORUIT Begin 2016 verliet een aantal collega's de organisatie. Hun plek werd ingevuld door nieuwe medewerkers. "We maakten afgelopen jaar min of meer een nieuwe, verfrissende start", aldus René en Wim. "Het voelt goed en we hebben weer bijna 100% werkcapaciteit. Met de nieuwe kopvrouw, Martine Bruinink, aan het roer gaan we volle vaart vooruit. We hebben periodiek constructieve overleggen en de daaruit voortvloeiende ideeën en acties pakken we op. Het oefenprogramma met een diversiteit aan bijscholingen, overleggen, oefeningen zoals tabletop, 12-uurs en CoPI vormen daarbij de sterke basis. Sinds vorig jaar kregen ook de mediatrainingen (inclusief cameratraining) een structureel karakter. "Dit is voor ons een belangrijke bouwsteen voor een goede relatie met de pers. Tevens kregen we als organisatieonderdeel meer input van de Oranje Kolom zodat we nog beter kunnen trainen op voorkomende crisissituaties.

STABIELE FACTOR De twee sterke Voorlichters Teams (VLC)-teams - één in Noord- en één in Midden-Limburg - zijn een stabiele factor voor de interne organisatie én de externe omgeving. De samenwerking tussen de teamleden en met de collega's uit andere kolommen is prettig en professioneel. René en Wim zijn daarom trots. "Ook onze 'klanten' - de pers - die zijn tevreden als we de recensies mogen geloven. Landelijke cijfers laten zien dat dit niet altijd een vanzelfsprekendheid is. Met name de grote bereidheid tot medewerking, op welk tijdstip van de dag ook, is voor de pers een groot pluspunt.

BLIJVEN ONTWIKKELEN Door voortdurende wijzigingen in de omgeving - denk bijvoorbeeld aan het landschap en gebruik van social media - moeten voorlichters zich continue ontwikkelen en verbeteren. Door middel van praktische oefeningen en vakkundige trainingen worden deze competenties voor crisiscommunicatie up-to-date gehouden. "Daarom gaat de komende tijd onze aandacht vooral uit naar het samenspel met journalisten en collega-woordvoerders van bijvoorbeeld politie, gemeenten en organisatie", sluiten de Voorlichters af. 🐦

GRIP Wanneer bij de bestrijding van een incident in het brongebied meerdere hulpverleningsdiensten betrokken zijn en structurele coördinatie tussen de disciplines noodzakelijk is, wordt er opgeschaald volgens de Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdingsprocedure (GRIP). Er wordt op de plaats van het incident een team ingericht, het commando plaats incident (CoPI). De voorlichter in dit team zorgt onder andere voor de communicatie met de pers.

Fotografie: Norbert van Onna

SAMENVOEGING MELDKAMERS VENLO & MAASTRICHT

NAAM Harrie van Oosterhout

FUNCTIE Regisseur crisisbeheersing.
Kolomvertegenwoordiger brandweer voor Noord- en Zuid-Limburg binnen het project Meldkamer Limburg

AANLEIDING VAN HET PROJECT: "Het besluit tot vorming van een Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO) en de vestigingsplaats Maastricht voor één van de landelijke meldkamers was de aanleiding voor de besturen van de Veiligheidsregio's Limburg-Noord en Zuid-Limburg om alvast te starten met de samenvoeging."

WAT IS IN 2016 BEREIKT? "Op 18 oktober 2016 verhuisde de meldkamer Venlo naar Maastricht. Op 1 december werd de nieuwe Meldkamer Limburg officieel geopend. Vanaf dat moment werken de meldkamers voor brandweer, de ambulancediensten en de politie van Noord- en Zuid-Limburg vanaf één locatie en ieder voor hun eigen werkgebied."

WAAR BEN JE HET MEEST TROTS OP? "Trots ben ik dat, ondanks alle strubbelingen en obstakels, de samenvoeging van de meldkamers in Limburg succesvol is verlopen en dat wij de eerste landelijke meldkamer binnen de LMO-vorming in Nederland hebben gerealiseerd."

WAT IS DE UITDAGING VOOR DE TOEKOMST?

"Na de fysieke samenvoeging moeten de meldkamers operationeel gaan samenwerken. De meldkamers Noord- en Zuid-Limburg moeten de komende drie jaar integreren tot één meldkamer Limburg die in 2020 gereed is voor overdracht aan de Nationale Politie / de Landelijke Meldkamer Organisatie. En dat is nog een grote uitdaging."

WAT BETEKENEN DE KLEUREN ROOD EN PAARS VOOR JOU?

"Na meer dan dertig jaar gewerkt te hebben voor de brandweer, zou het vreemd zijn als mijn primaire kleur niet rood zou zijn. De brandweer is meer dan een vak of een kleur. Het is een leefwereld waarvoor ik lang geleden heb gekozen en waarvan ik nooit spijt heb gehad. Vooral vanwege de enorme 'drive' en de doelgerichtheid van de brandweermensen. Die hoef je nooit te porren, hooguit te sturen, te coachen en soms zelfs te temperen. Het is terecht dat de brandweer een enorm goed imago heeft. Zelden doet iemand tevergeefs een beroep op de brandweer, zelfs voor de meest vreemde hulpvragen.

Naast brandweer is ook crisisbeheersing 'mijn ding'. Onder tijdsdruk waarnemen, analyseren en oplossingen bedenken. Vroeger sterk gelinkt aan de brandweer, nu meer een eigen tak van sport. Complexer, lastiger maar ook stroperiger door de interactie met veel partijen en belangen." 🐦

HET MOET MAKKELIJK ZIJN OM VOOR GEZOND TE KIEZEN

KINDEREN EN JONGEREN ZIJN BELANGRIJKE DOELGROEPEN ALS HET GAAT OM EEN GEZONDE LEEFSTIJL AANLEREN. DOOR AL BIJ HET ONGEBOREN KIND TIJDENS DE ZWANGERSCHAP TE STARTEN MET PREVENTIE LEG JE EEN BASIS VOOR DE TOEKOMST. ER ZIJN VERSCHILLENDE PROGRAMMA'S EN METHODIEKEN DIE ZORGEN VOOR MEER BEWUSTWORDING RONDOM GEZOND GEWICHT. ZOWEL LANDELIJK, PROVINCIAAL EN LOKAAL HEEFT DIT THEMA AANDACHT.

ADVIES OP MAAT De Rijksoverheid heeft 'gezonder gewicht' al jaren als speerpunt. Zij vragen gemeenten om de vier jaar een nieuw gezondheidsbeleid op te stellen. Hierin staat beschreven welke acties er worden ondernomen om burgers te stimuleren gezond te leven. De medewerkers van het team Gezondheidsbevordering zijn dagelijks bezig om gemeenten én scholen hierbij te ondersteunen en te adviseren. Shanna de Jong is consulent gezondheid en veiligheid: "Op basis van behoeften, cijfers en signalen kunnen we gemeenten en scholen helpen bij het stellen van prioriteiten. Zo geven we advies op maat."

LEES VERDER

Shanna de Jong en Juliëtte Kruijen

JOGG-AANPAK Collega Juliette Kruijten vult aan: "We hadden in 2016 zes gemeenten die kozen voor het landelijke programma JOGG (jongeren op gezond gewicht). Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat de JOGG-aanpak succesvol is. Kinderen worden gestimuleerd om op gezond gewicht te blijven of te komen. Gemeenten kunnen er een lokale invulling aan geven. Zo kiest de gemeente Venlo voor het stimuleren van het eten van groenten onder kinderen. Heel leuk is dat ze een speciaal 'Groentelied' hebben laten maken door Frans Pollux. Terwijl de gemeente Roermond bijvoorbeeld kiest voor het bevorderen van waterdrinken. Maar ook buiten de JOGG-aanpak zijn er tal van interventies die bijdragen aan een gezond gewicht. Succesvolle activiteiten nemen we mee van de ene naar de andere gemeente. Zo ontstaat er kruisbestuiving."

JONG EN OUD "Het gezondheidsbeleid rondom 'gezond gewicht' richt zich op alle burgers. Kinderen en jongeren zijn een belangrijke doelgroep maar ook volwassenen en ouderen verdienen aandacht. Op vele fronten wordt er gewerkt aan een gezonde leefomgeving. Gemeenten leggen een 'gezonde' infrastructuur aan in woonwijken en starten bijvoorbeeld projecten om burgers meer te laten bewegen. De belangrijke doelgroep, kinderen, bereiken we het makkelijkst via scholen. Ook voor dit thema zetten we methodiek 'Gezonde school' in. We zien dat scholen vaak al heel goed bezig zijn en veel doen op een bepaald thema. De methodiek Gezonde School kan een school helpen bij het inbedden van deze activiteiten in hun meerjarenbeleid. Uiteindelijk kan een school, als kers op de taart, een vignet aanvragen om officieel 'Gezonde School' te zijn. Door het beschikbaar stellen van subsidie stimuleert de provincie scholen om volgens de 'Gezonde School methodiek' te werken", vertelt Juliette.

GEZONDE SCHOOL De 'Gezonde School methodiek' richt zich op vier pijlers. Dit zijn Educatie, Signalering, Omgeving en Beleid. "Een school kiest een of enkele thema's en gaat hier duurzaam mee aan de slag. De thema's binnen Gezonde School zijn; sport & bewegen, voeding, natuur & milieu, welbevinden, relaties & seksualiteit, fysieke veiligheid en roken, alcohol & drugs. Bij 'voeding' komt, naast het aanbod aan lessen, bijvoorbeeld ook het tussendoortjesbeleid aan de orde. Wat mogen ouders hun kinderen wel en niet mee naar school geven voor in de pauze? Het is dus ook belangrijk om met ouders te praten over de gezonde school. De school heeft een signalerings-, zorg- en verwijzingsstructuur rond vragen en problemen over voeding en gewicht. Het periodiek gezondheidsonderzoek in groep 2 en 7 van de Jeugdgezondheidszorg is hier een bekend voorbeeld van", aldus Shanna. "Al deze inspanningen hebben als doel gedragsverandering bij mensen teweeg te brengen. De setting rondom de doelgroep zó inrichten en organiseren dat het mensen gemakkelijker wordt gemaakt om de gezonde keuze te maken. Dat is de kunst!" 🍌

DYNAMISCH BRANDRISICOPROFIEL

V.l.n.r.: Janáica Grispén, Mario van Wanrooij, Gregory Zautsen, Marijn Emans, Nick Boersma, Deborah Ruber, Luc Wolfs

AANLEIDING: "Bij de Veiligheidsregio willen we door-groeien naar een risicogerichte en informatiegestuurde organisatie. Dat eerste houdt in dat we ons focussen op risico's 'die ertoe doen'. Dat doen we onder andere door brandpreventiecontroles uit te voeren. Maar waar zijn de risico's eigenlijk het grootst? Bij scholen? Fabrieken? Zorginstellingen? Tot op heden baseren we onze keuzes – uiteraard in overleg met opdrachtgevers – op 'expert judgement'. In eenvoudig Nederlands: de kennis en ervaring die onze collega's gedurende vele jaren hebben opgebouwd. Op zich niks mis mee. Maar wat we soms nog vergeten, is dat we als Veiligheidsregio ook beschikken over een schat aan data. Denk alleen al aan de gegevens van alle incidenten die de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden. Met het dynamisch brandrisicoprofiel ontsluiten we deze informatie en koppelen we deze aan data die we van andere organisaties krijgen. Denk aan de eigenschappen van gebouwen, gebruiksfuncties en wijkprofielen. Kortom: het dynamisch brandrisicoprofiel geeft op een visuele manier inzicht in de brandgeschiedenis van onze regio. En daarmee kunnen we belangrijke vragen beantwoorden zoals 'Wanneer vinden de meeste branden plaats?' of 'Welk type objecten kennen een groter brandgevaar?' Terug naar die risico's 'die ertoe doen'. Daar kunnen we nu veel beter een vinger op leggen en ernaar acteren. Bijvoorbeeld door onze controle- en toezichtprogramma's hierop af te stellen of door gericht in te zetten op duurzame gedragsverandering met programma's zoals BrandVeilig Leven."

WAT IS IN 2016 BEREIKT? "In nauwe samenwerking met een private partij hebben we de eerste versie van het dynamisch brandrisicoprofiel opgeleverd. In een relatief korte tijd is het ons gelukt om concrete resultaten te behalen. Daarmee hebben we een belangrijke eerste stap gezet naar een risicogerichte en informatiegestuurde Veiligheidsregio."

WAAR BEN JE HET MEESTE TROTS OP? "Met dit project begeven we ons in de wereld van Business Intelligence en BIG Data: een heel nieuwe wereld voor de Veiligheidsregio met nog ongekende mogelijkheden. Kortom: het is pionieren. Ja, we zijn in valkuilen getrapt. Maar juist daardoor hebben we ontzettend veel geleerd. Het risicoprofiel is zeker nog niet perfect, we moeten nog stappen maken, maar we gaan de goede kant op."

NAAM Marijn Emans

FUNCTIE Projectleider binnen de afdeling Risicobeheersing

Ik vergelijk een project als dit weleens met een ijsberg: de uiteindelijke gebruiker ziet alleen het topje; het resultaat, in ons geval een dashboard. Maar onderwater zit nog een hele wereld van verrijkte data en complexe ICT-systemen. Ik ben trots op het enthousiasme en het doorzettingsvermogen van het projectteam."

WAT IS DE UITDAGING VOOR DE TOEKOMST?

"Nu het dashboard in een oogopslag alle relevante informatie weergeeft, zien we ook dat we in het verleden gegevens niet altijd even goed hebben opgeslagen. Kortom: we zien nu hoe belangrijk het is om te blijven werken aan de betrouwbaarheid van informatie. Daarnaast gaan we op zoek naar andere databronnen, die we vervolgens kunnen combineren met de beschikbare brandgegevens. Ik denk hierbij bijvoorbeeld aan de informatie over brandoorzaken die team brandonderzoek genereert wanneer ze branden in onze regio onderzoekt. Maar ... de belangrijkste uitdaging voor de toekomst ligt in het daadwerkelijk gebruiken van alle informatie bij onze besluitvorming en het op een juiste manier duiden van deze informatie.. De vraag is: hoe geven we het brandrisicoprofiel daar een plekje in?"

WAT BETEKENT DE KLEUR ROOD VOOR JOU?

"Het brandrisicoprofiel maakt gebruik van informatie uit de meldkamer van de brandweer en is daarmee helemaal rood. En toch krijgt het voor mij pas echt meerwaarde als we de informatie gaan delen met collega's uit andere organisatieonderdelen. Voor gemeenten zou de informatie ontzettend waardevol kunnen zijn. Het zou dus prachtig zijn als het brandrisicoprofiel in de toekomst rood is, maar wel met een vleugje wit, paars of oranje." 🍌

HET KAN OOK HIER GEBEUREN

HET DREIGINGSNIVEAU TEN AANZIEN VAN TERRORISME IS IN NEDERLAND AL SINDS EIND 2015 'SUBSTANTIEEL'. DAT IS HET EEN NA HOOGSTE DREIGINGSNIVEAU EN BETEKENT DAT DE KANS OP EEN AANSLAG IN NEDERLAND REËEL IS, MAAR DAT ER GEEN CONCRETE AANWIJZINGEN ZIJN DAT DOOR TERRORISTEN AANSLAGEN WORDEN VOORBEREID. DOOR DE AANSLAGEN IN EUROPA NEEMT DE PERCEPTIE BIJ BURGERS, ORGANISATIES EN OVERHEDEN TOE DAT HET OOK HIER KAN GEBEUREN. VANDAAR DAT MAATSCHAPPELIJKE ONRUST IN HET IN 2016 OPGESTELDE REGIONALE RISICOPROFIEL ALS EEN VAN DE BELANGRIJKSTE THEMA'S NAAR VOREN IS GEKOMEN. DAGELIJKS MONITOREN MEDEWERKERS DIT THEMA IN DE BREEDSTE ZIN VAN HET WOORD.

RISICO- EN CRISISBEHEERSING "Er zit een verschil tussen risicobeheersing en crisisbeheersing", Jeannette Isendoorn, adviseur risicobeheersing evenementen. "Onze afdeling houdt zich voornamelijk bezig met het nemen van maatregelen om risico's zoveel mogelijk te verkleinen. Mijn collega Falko ten Have van de afdeling crisisbeheersing is vooral bezig met de vraag 'Wat doe je als er een crisis uitbreekt?'. Het is in zo'n geval belangrijk om meteen te kunnen schakelen." Bij beide afdelingen stond het onderwerp 'terrorisme' in 2016 hoog op de agenda. Door de incidenten in de wereld is het van belang om de zaken vooraf goed te organiseren.

Jeannette Isendoorn, Falko ten Have

Falko: "Zowel bij risico- als bij crisisbeheersing zijn de vier kolommen in belangrijke mate betrokken. Dit is Limburg breed de politieorganisatie en vanuit de Veiligheidsregio Limburg-Noord de brandweer, de GHOR en Bevolkingszorg. Ik hou mij als medewerker operationele voorbereiding multidisciplinair onder andere bezig met het ontwikkelen van multidisciplinaire planvorming waarin de samenwerking tussen de verschillende disciplines tijdens een crisis staat beschreven. Hierbij is het essentieel dat de activiteiten die ze los van elkaar doen, zijn afgestemd. Afhankelijk van de situatie wordt het crisisteam aangevuld met andere organisaties, denk aan Rijkswaterstaat, het Openbaar Ministerie of ProRail."

SCENARIOANALYSE In geval van een crisis is er weinig tijd om uitgebreid te overleggen en zich te verdiepen in het thema. Er moeten plannen klaarliggen om de situatie zo snel mogelijk onder controle te krijgen. Hierbij is het belangrijk dat risico's aan de voorkant al worden geïnventariseerd, bijvoorbeeld bij evenementen. Er zijn drie classificaties te onderscheiden: A, B en C evenementen. Waarbij A een laag risico evenement is en C een hoog. Deze indeling heeft niet alleen met het aantal toeschouwers te maken. De combinatie van publiek, omgeving en activiteit bepaalt het niveau. "Er waren in Limburg-Noord in 2016 zo'n 350 B- en C evenementen. Bij al deze evenementen adviseren wij de vergunningverlenende gemeente en de organisatie op het gebied van veiligheid, geneeskundige zorg en technische hygiëne. Daarnaast kijken we naar crowd management, weersmonitoring en de inzet van social media. Voor alle C-evenementen adviseren wij de gemeente bij het opstellen van een scenarioanalyse, waarin de te nemen risico's en crisisbeheersingsmaatregelen vastgelegd worden. Een voorbeeld hiervan is het adviseren van organisatoren met betrekking tot het opstellen van huisregels" vertelt Jeannette.

MAATWERK In 2016 is 'dreiging' een vast onderdeel geworden in de analyse. Er worden vragen gesteld als 'Wat is de kans?', 'Wat is het effect?' en 'Wat is de pleurisfactor?'. Aangezien het dreigingsniveau landelijk 'substantieel' is, houden we rekening met een aanslag. Met name de hoge publieksdichtheid maakt evenementen voor terroristen en 'lone wolves' aantrekkelijke doelwitten. "Met plannen voorkom je geen aanslagen en ook met het nemen van maatregelen sluit je ze niet helemaal uit. Toch is het van groot belang om per situatie maatwerk te leveren en de juiste vragen te stellen; 'Zijn er inrijverboden of snelheid beperkende maatregelen nodig?', 'Zijn de plannen van de verschillende diensten op elkaar afgestemd?', 'Waar zijn de nooduitgangen?' en 'Hoe lopen de vluchtroutes?"; aldus Jeannette.

LEREN VAN INCIDENTEN We leren van incidenten door het organiseren van doorleefsessies bij C-evenementen. Met onze eigen organisatie en de hulpdiensten worden casussen van crisissituaties doorgenomen. Falko: "Als zich ergens in de wereld een crisis heeft voorgedaan, is het van belang om lering te trekken uit het incident. Deze vervelende ervaringen zorgen er dan ook voor dat onze voorbereiding steeds wordt aangescherpt. In 2016 hebben we veel gedaan aan terrorismegevolgbestrijding. Zo is er een Multidisciplinaire Informatiekaart (MIK) Terrorisme ontwikkeld. Deze is door een aantal andere Nederlandse Veiligheidsregio's gedeeltelijk overgenomen. De MIK is in principe de vervanger van dikke pakken papier en is tijdens crisissituaties operationeel beter bruikbaar."

Door de aanslagen in omliggende landen ontstaat ook hier het besef dat een aanslag niet langer een ver van mijn bed show is. "We stellen ons dagelijks de vragen: 'Wat bedreigt ons?', 'Hoe erg is dat en wat kunnen we eraan doen?' om de veiligheid van de inwoners zo goed mogelijk te waarborgen." 🌿

WE HEBBEN LATER HEEL VEEL GEZONDE MENSEN NODIG

Net zoals veel andere thema's moet ook de preventieve gezondheidszorg in onze snel veranderende maatschappij blijven. Een onderdeel van preventieve gezondheidszorg is de jeugdgezondheidszorg. Gemeenten zijn al langere tijd verantwoordelijk voor jeugdgezondheidszorg en sinds 2015 ook voor alle jeugdzorg in de breedste zin van het woord. Dit heeft geleid tot veel extra taken en het herijken van het beleid op gemeentelijk vlak.

Naast ons reguliere uitvoerende werk hebben we de taak om gemeenten te adviseren en onze positie in de jeugdketen te versterken. Wij beschikken, door onze contactmomenten en onderzoeken, over veel informatie over kinderen en jongeren. Deze informatie kan gemeenten enorm helpen bij hun beleid- en besluitvorming. We kunnen bijvoorbeeld informatie aanleveren op wijk- en schoolniveau en met een goede dossieropbouw krijgen we ook meer inzicht in de situatie van gezinnen. Waardevolle informatie die bijdraagt aan het voorkomen van problemen op het gebied van gezondheid en psychosociaal welbevinden.

Bij alles wat wij doen, is het doel dat kinderen gezonder worden. Waar we vroeger nog werkten met de doelgroepen 0-4 jarigen en 4-18 jarigen, zetten we nu in op de hele lijn van 0 tot 18 jaar. Zo proberen we nog beter aan te sluiten bij wat nodig is om meer gezonde burgers in de toekomst te krijgen. We hebben immers later heel veel gezonde mensen nodig om de gehele maatschappij gezond te houden.

Tim Jaspers
stafarts Jeugdgezondheidszorg

DE BRANDWEER IS MEER DAN DE RODE BRANDWEERAUTO

V.l.n.r. Rob ter Schiphorst, Monique Leijssen - Verwijst, Pieter-Bas Verlijdsdonk, Thieu van Erp, Jim Caris, Linda van Erp, Janaica Grispens, Nick Boersma

IN 2012 STARTTE IN OPDRACHT VAN GEMEENTES HET PROGRAMMA 'BRANDVEILIG LEVEN'. HET DOEL WAS OM MEER TE DOEN AAN PREVENTIE EN COMMUNICATIE MET BURGERS EN ORGANISATIES. INMIDDELS IS HET PROGRAMMA DOORONTWIKKELD TOT EEN TEAM DAT DEEL UITMAAKT VAN DE AFDELING RISICOBEEHERING. ONDANKS EEN AANTAL VERANDERINGEN IN HET TEAM, KIJKEN WE TEVREDEN TERUG OP 2016. HET AFGELOPEN JAAR IS ER INTERN GEWERKT AAN EEN BETERE SYNERGIE EN SAMENWERKING. EXTERN IS INGEZET OP MEER BEWUSTWORDING EN EIGEN VERANTWOORDING OM BRANDVEILIG TE LEVEN.

"Mensen onderschatten vaak de kans op brand. Ze denken dat overkomt mij niet. De praktijk is helaas anders. Onze taak als team is mensen informeren, maar vooral handvatten aanreiken om hun gedrag te veranderen", vertelt Nick Boersma Beleidsadviseur Brandveilig Leven. De brandweer doet dan ook veel meer dan alleen brand blussen. Er zijn

projecten en programma's ontwikkeld om doelgroepen - denk hierbij aan zorginstellingen, kinderen en senioren - inzicht te geven om brand te voorkomen. Uit onderzoek blijkt dat vooral senioren vaker slachtoffer zijn van brand. Door de toenemende vergrijzing en het langer zelfstandig blijven wonen, is dit een belangrijke doelgroep voor het achtkoppige team van Nick.

GEEN NOOD BIJ BRAND De ontwikkeling van het landelijke project 'Geen nood bij brand' is specifiek voor zorginstellingen. De eerste pilot hieromtrent startte bij De Zorggroep. "De collega's van de afdeling risicobeheersing controleren jaarlijks of gebouwen nog voldoen aan alle eisen. Bij deze zogenoemde 'harde expedities' kun je denken aan het controleren van nooduitgangen, rookmelders en vluchtplannen. Sinds 2016 wisselen we deze bezoeken af met controles van ons team. Wij gaan juist met de bewoners in gesprek over praktische zaken en tips. Als voorbeeld: de nooduitgang kan wel voldoen, maar als er een scootmobiel voor staat geparkeerd, dan heb je toch nog een probleem als er brand ontstaat", aldus Nick. Van deze 'zachte expeditie' wordt een verslag gemaakt en gedeeld met de zorginstelling. Met de Zorggroep is deze pilot gestart, waarbij de 'zachte' en 'harde' expedities elkaar jaarlijks afwisselen. Een bijkomend voordeel is de noodzakelijke samenwerking binnen onze organisatie. De teams borduren voort op elkaars bevindingen. Waar in het verleden nog twee bezoeken per jaar werden afgelegd, komt de afdeling risicobeheersing nu nog één keer op de locatie.

BRANDWEER OP SCHOOL Het project 'Brandweer op school' is een ander voorbeeld dat een bijdrage levert aan de synergie binnen onze afdeling. Ook hier worden de harde en zachte kanten van brandveilig leven gecombineerd. In 2016 stelde het team een nieuw lespakket samen. Nick: "Kinderen en jongeren zijn een belangrijke doelgroep. Door kinderen in aanraking te brengen met de gevaren van brand en hoe je hier preventief mee kunt omgaan, geef je kinderen bagage mee voor de rest van hun leven. We stellen vragen als 'Hoe kun je brand voorkomen?' en 'Hangen er bij jullie thuis rookmelders?'. Daarnaast laten we ze een vluchtplan voor de thuissituatie maken." Het lespakket start bij groep 1-2 en bestaat uit een doorlopende leerlijn en is zo samengesteld dat docenten de lessen zelf kunnen geven. In de groepen 7 en 8 komen ook medewerkers van de afdeling risicobeheersing een evaluatieles geven en wordt tegelijkertijd een 'harde' expeditie uitgevoerd. Een positief gevolg is dat kinderen hun docenten en ouders aanspreken als er iets niet klopt op het gebied van brandveiligheid.

VRAGEN AAN 2.400 ZELFSTANDIG THUISWONENDE SENIOREN In 2015 en 2016 vroegen we 2.400 zelfstandig thuiswonende senioren in Limburg naar hun brand(on)veilige gedragingen en de oorzaken daarvan. De bevindingen zijn toegepast bij de (door)ontwikkeling, implementatie en evaluaties van interventies op het gebied van brandveiligheid. In de eerste helft van 2017 publiceren we het volledige rapport.

EXTRA INZET OP PREVENTIE Tot de veiligheidsregio Limburg-Noord behoren vijftien gemeenten. Bij vier gemeentes wordt de wettelijke aanrijtijd van vijftien minuten niet gehaald. Mede om deze reden is besloten om in Bergen, Venray, Nederweert en Roerdalen extra in te zetten op preventie. Samen met de vier focusgemeenten ontwikkelt het team een maatwerkoplossing voor dit vraagstuk. "We kijken naar de inzet van communicatie, samenwerking met andere hulpdiensten en natuurbrandbestrijding. Burgers maken we op deze manier nog bewuster om brand te voorkomen en hun eigen verantwoordelijkheid die ze hierbij hebben", zegt Nick. "Terugblikkend op 2016 zijn we tevreden over de gang van zaken en de interne en externe samenwerking. Wij hebben namelijk iedereen nodig om bewustzijn te creëren en gedragsverandering te realiseren op het gebied van brandveiligheid", vertelt Nick Boersma. 🚒

GROOTSCHALIGE GENEESKUNDIGE BIJSTAND (GGB)

Anne van Rijswijk en Twan Jacobs

NAAM Anne van Rijswijk en Twan Jacobs

FUNCTIE Medewerker Operationele Voorbereiding GHOR en OVDG en Manager Externe Activiteiten AZLN en ACGZ

AANLEIDING VAN HET PROJECT: "Sinds 1 januari 2016 is de werkwijze voor geneeskundige hulpverlening bij grote incidenten gewijzigd. Sindsdien wordt overal in Nederland bij grootschalige incidenten gewerkt volgens een nieuw landelijk bijstandsmodel, Grootschalige Geneeskundige Bijstand (GGB) genaamd. In opdracht van het ministerie van Veiligheid en Justitie, het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en onder aansturing van GHOR Nederland, werkten GHOR NL, Ambulance Zorg Nederland (AZN), het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) en het Nederlandse Rode Kruis (NRK) het model GGB uit. Het 'oude' bijstandsmodel - de 'Geneeskundige Combinatie' (GNK-c) - is daarmee verleden tijd.

Het GGB-model zorgt tijdens crisissituaties voor een optimale afstemming tussen de verschillende betrokkenen. Dit leidt uiteindelijk tot een veel grotere slagkracht in de geneeskundige hulpverlening. Overigens beperkt het model zich niet alleen tot de maximale inzet van de capaciteit van professionele zorginstellingen, ook vrijwilligers in georganiseerd verband worden gemobiliseerd."

WAT IS IN 2016 BEREIKT? "In dit project lag de focus vooral op aanvullende ondersteuning in het kader van grootschalige geneeskundige bijstandsverlening. Een sterke verbinding met reguliere hulpverlening van ambulancezorg en traumacentra is daarbij essentieel. Doordat we de aanvullende voorzieningen beter afstemmen, is de zorgcapaciteit van de ambulancezorg aanzienlijk toegenomen. Zij kunnen zich concentreren op zwaargewonde slachtoffers (T1 en T2),

terwijl het Rode Kruis met noodhulpteams van vrijwilligers, zorgen voor lichtgewonde slachtoffers (T3). Speerpunten bij de ontwikkeling van het nieuwe GGB-model waren doelmatigheid, flexibiliteit, het verbeteren van de responstijd en kostenefficiëntie. Het nieuwe model brengt enerzijds flexibiliteit en anderzijds uniformiteit voor elementen waarop dit strikt noodzakelijk is. Dit maakt dat het overal in Nederland inzetbaar is. De GHOR is verantwoordelijk voor coördinatie en regie van de GGB en sluit daarom op het niveau van de Veiligheidsregio's convenanten met de RAV en het Rode Kruis."

WAAR ZIJN JULLIE HET MEEST TROTS OP? "Daar kunnen we kort en krachtig over zijn. We zijn trots op de ontzettend goede samenwerking tussen AZLN en de GHOR."

WAT IS DE UITDAGING VOOR DE TOEKOMST? "Een nieuwe werkwijze krijgt vaak eerst een finale uitwerking op papier. Zo ook het GGB-model. Nu is het zaak om het theoretische GGB-model toe te passen in de praktijk. De collega's van de rijdende dienst en de sleutelfunctionarissen krijgen opleiding en training om volgens het GGB model te werken."

WAT BETEKENT DE KLEUR WIT VOOR JULLIE? "Wit is de kleur voor GGB. GGB is een goed voorbeeld van een samenwerking tussen publieke en private organisaties met kwaliteit van zorg als gemeenschappelijk hoofddoel." 🚑

Nijmeegseweg 42
Postbus 11
5900 AA Venlo

t +31 (0)88 11 90 000

f +31 (0)77 35 42 454

e info@vrln.nl

i www.vrln.nl

Colofon

Uitgever Veiligheidsregio Limburg-Noord

Redactie & productiebegeleiding Kim Baeten (Veiligheidsregio Limburg-Noord) en Rob Hillekens (Aviso Communicatie)

Vormgeving Ask for Graphics

Tekst Mieke Hees en Sander Mattheijssen

Fotografie Wim Naarding

Drukkerij Zalsman

Oplage 2.000